

LIBRIS

We know
books

ANDRA SAMSON

Corabia din cer

și alte câteva basme pentru oameni mici
tăinuți în oameni mari

Cu ilustrații de Elena Drăgulelei-Dumitru

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2023

Cuprins

<i>Cu Andra, in corabia povestilor</i>	7
<i>Prefată</i>	11
<i>Cântec din lumină</i>	17
<i>Legământul de vecie</i>	32
<i>Alider și cheia iubirii</i>	40
<i>Fluierul de leac</i>	51
<i>Măruca și Inorogul</i>	63
<i>Pescarul</i>	74
<i>Focul din ceruri</i>	85
<i>Tăietorul de lemn</i>	97
<i>Perla</i>	108
<i>Baba Luna</i>	118
<i>Ermil și împărăția cea dreaptă</i>	131
<i>Corabia din cer</i>	145

Cu Andra, în corabia poveștilor

În copilărie, simțim mult mai puternic aerul, culorile, secunda. Viața noastră e una cu a lumii, nouă și proaspătă, și fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare gând se află chiar în centru. Mereu, mai târziu, ne e dor să ne întoarcem acolo și putem face asta ori de câte ori pornim în necunoscut, într-o călătorie. Acea mare neliniște din seara dinainte, golul din stomac, plinul din creier și gheara din inimă sunt compensate de visarea drumurilor minunate pe care le vom descoperi și mai ales a fapturilor unice pe care le vom întâlni.

Așadar, „oameni mici tăinuți în oameni mari“, să pornim la drum! Să îndrăznim să pierdem din vedere țărnelul sigur și să ne imbarcăm pe o corabie a poveștilor care ne va

duce foarte departe. Calea „e bătută cu primejdii“, dar stă în puterea noastră să urcăm de pe corabie în cer, călare pe vreun „armăsar înstelat“ sau să ne adăpostim în casa unui străbun cu șapte vieți din satele unde timpul se întoarce ca o horă și zorile seamănă cu asfințitul. Din raze lungi de lună se răsucesc drumul și minunat se înfiripă, pentru că, pășind prin urzeala lor, ni se luminează și înnoiește sufletul, iar „steaua cenușie“ a destinului nostru se preschimbe în cel mai strălucitor dintre aștri.

Pe lângă drumuri, poveștile sunt făcute însă și din cuvinte, vechi și bogate, ale limbii române și ale limbii Andrei, care sună cam așa: „Pe când Alidor nu avea decât câteva biete zile adunate, în cea mai luminoasă dintre ele, când pruncul fu adus în fața curtenilor, cel mai negru cer cuprinse cele patru zări, smolind cu răzbunare tot ce șuiera din blestemul aruncat de Malefcea. Cu ochii scăpărând foc și pârjolind totul în jurul său, vrăjitoarea îi blestemă pe toți la o sută de ani de netimp“.

„O sută de ani de netimp“? Pe cei umblați și cu alte corăbii de povești, gândul ne poartă la rugii de trandafiri care înconjuraseră, cu un zid de spini de nepătruns, castelul Frumoasei din Pădurea Adormită. Și intrăm din poveste în altă poveste și-n altă poveste... cu cât avem mai multe „la bord“, cu atât ne bucurăm mai tare. De fapt, ne dăm seama că această „corabie din cer“ le este mai prielnică navigatorilor experimentați, căci doar ei pot recunoaște semnele ascunse ale drumului.

Pentru curajoșii care se îmbarcă pentru prima oară, singura salvare e căpitanul: are chip de zână orientală și

ochi luminoși, plini de înțelepciunea marilor povești, pe care le împletește, cum vă spuneam, din raze de lună și fire de timp sau netimp, după legi străvechi ale corăbierilor deprinși să lege valurile și să dezlege inimile „oamenilor mici tăinuți în oameni mari“. Prin urmare, nu e chiar ușor dacă nu ai mai navigat înainte, dar dacă te încumeți, du-te la cârmă, ascultă ce-ți spune căpitanul și o să fie bine.

Încă un sfat, înainte de plecare: nu vă lăsați amăgiți de finalurile cu minciuni și gogoși ale unora dintre poveștile Andrei. Toate sunt adevărate.

Ioana-Ruxandra Fruntelată

Cântec din lumină

Demult de tot, pe când timpul se număra după feliile de lună ce se răsuceau pe cer, trăia mândru peste poporul său un împărat bogat. Nemărginite îi erau hotarele, iar holdele lui dădeau cele mai pline roade din tot ce se pomenise vreodată în cele patru zări. Așa noroc de soartă bună avea poporul acela, că nu ducea lipsă de nimic. De strălucitor ce era împăratul peste tărâmul acesta neasemuit, oamenii îi puseră numele de Împăratul Soare.

Ape limpezi susurau de-a lungul și de-a latul împărăției și hrăneau pământul cu toate cele bune cât să crească minunății nemaivăzute de spice aurii și fructe zemoase din pomi cu coroane trufașe ce se-mpungeau cu cerul. Bolți orbitoare de stele umpleau nopțile oamenilor cu un spectacol mai ceva ca scânteile din focul învăpăiat. Munți falnici străjuiau hotarele împărăției și-și purtau izvoarele până se-mpleteau cu panglici de râuri în care pești zglobii

se zbenguiau cât era ziuica de lungă, iar cerul era brăzdat de păsări cu pene colorate de-ți luau ochii. Printre toate acestea răsunau râsete de copii fericiți ce se jucau și mai că uitau să crească de fericiți ce erau. Trăiau cu toții într-o bucurie fără margini și nimic nu văduvea locurile acelea de binecuvântări.

Numai că, nu departe de capătul împărăției, trăia un alt împărat, care tare se mai învenina la auzul unuia și altuia ce-i mai aduceau vești despre cum Raiul însuși își găsisse sălaș tocmai pe meleagurile Împăratului Soare. Veneau mulți trimiși care-i ziceau cum strălucesc toate cele la acesta, cum toate se prefac în aur și cum nimeni nu cade pradă vreunei suferințe. Ros de pizmă că nu era el cel mai cel, pe toți îi secera de cum începeau a-i povesti cât de fermecat era ținutul acela hotarnic cu el. Numai că Împăratul Venin, căci așa-l numiră pe acesta chiar oamenii lui cătrăniți cu toții de așa stăpân, așa se învinețea, și se albăstrea, și se otrăvea la auzul celor ce-i ziceau supușii, că nu izbutea să-și țină în frâu mânia și unde le stăteau picioarele, acolo ajungea a li se rostogoli capul de îndată ce isprăveau de povestit. Tare-i mai clocotea sângele a răzbunare.

Aici, în împărăția întunecată, oamenii erau mai mult bătrâni sau și aceia care erau mai tineri păreau cocoșați de necaz la umbra aceluia care acoperea orice rază care i-ar fi putut înveseli, Împăratul Venin. Își duceau zilele obidiți. Se speteau să scoată din piatră seacă cele necesare traiului zilnic și abia-abia dacă izbuteau. Munții erau pitici, iar izvoarele – fire de păianjen, ce secătuiau adesea. Câmpiile arse de soare nu reușeau să iște decât ia, acolo, niște spice

subțiratică din care abia puteai potoli câteva guri. Din loc în loc, vreun pom se mai nimerea cu câte-un măr posmăgit care mai alina un pic foamea oamenilor. Nici animalele nu-și găseau trai mai bun. Rătăceau prin pădurile pustiite de ajunseră să se mănânce unele pe altele, nici nu mai știi dacă de foame ori de urâtul vieții în care trăiau cu toții. Cerul le era înnegurat și stelele nu cutezau să strălucească de teama tunetelor Împăratului Venin. Cât despre copii, ce să mai vorbim? Nu se auzea scâncet de prunc. Și nici pomeneală de chicoteli și râsete care să sloboadă văzduhul în amiaza mare. Toate erau sterpe precum stâncile care rânjeau soarelui știrb. Mare mirare că ținutul acesta mai viețuia.

Ei bine, așa trăiau cele două împărății, numai că unul tare îl mai dușmănea pe celălalt, iar acesta din urmă nici că știa. În fericirea lui îmbătătoare, Împăratul Soare numai așa credea că-i toată lumea – plesnind de bucurie și cu inima mare precum tot pământul. Pe când cestălalt numai ce-și picura, cu fiecă zi ce trecea și cu fiecă veste de-o primea, otravă ce-i curgea prin vine, iar nu sânge. Și din ea buchet ce-mpletea de răzbunare până ce-avea să-l vadă pe cel ce mai-mai că stătea cu Soarele însuși la masă, până ce-avea să-l vadă doborât. Clocotea aburi de furie din care-și întetea singur vâlvătaia ce-avea s-o împroaște curând peste împărăția cea aleasă.

Și ca să fie lucrurile peste puterile lui de îndurare, iaca într-o zi numai ce intră valvârtej pe porțile împărăției otrăvite unul dintre supuși cu vestea că Împăratului Soare tocmai ce i se născu un fecior, mândru în toate cele, dar mai presus de orice luminos ca însuși Soarele. Toți cei ce-l

vedeau înmărmuriți rămâneau de așa neprihănire ce li se arăta în fața ochilor. Ospăț mare avea să fie curând și toți cei din toate zărilor aveau să fie chemați întru prețuirea vlăstarului împărătesc. Nici nu sfârși bine vorbele bietul om, că-i fu retezat capul, precum și miilor altora ce zăceau acum sub pământ răpuși de ura împăratului.

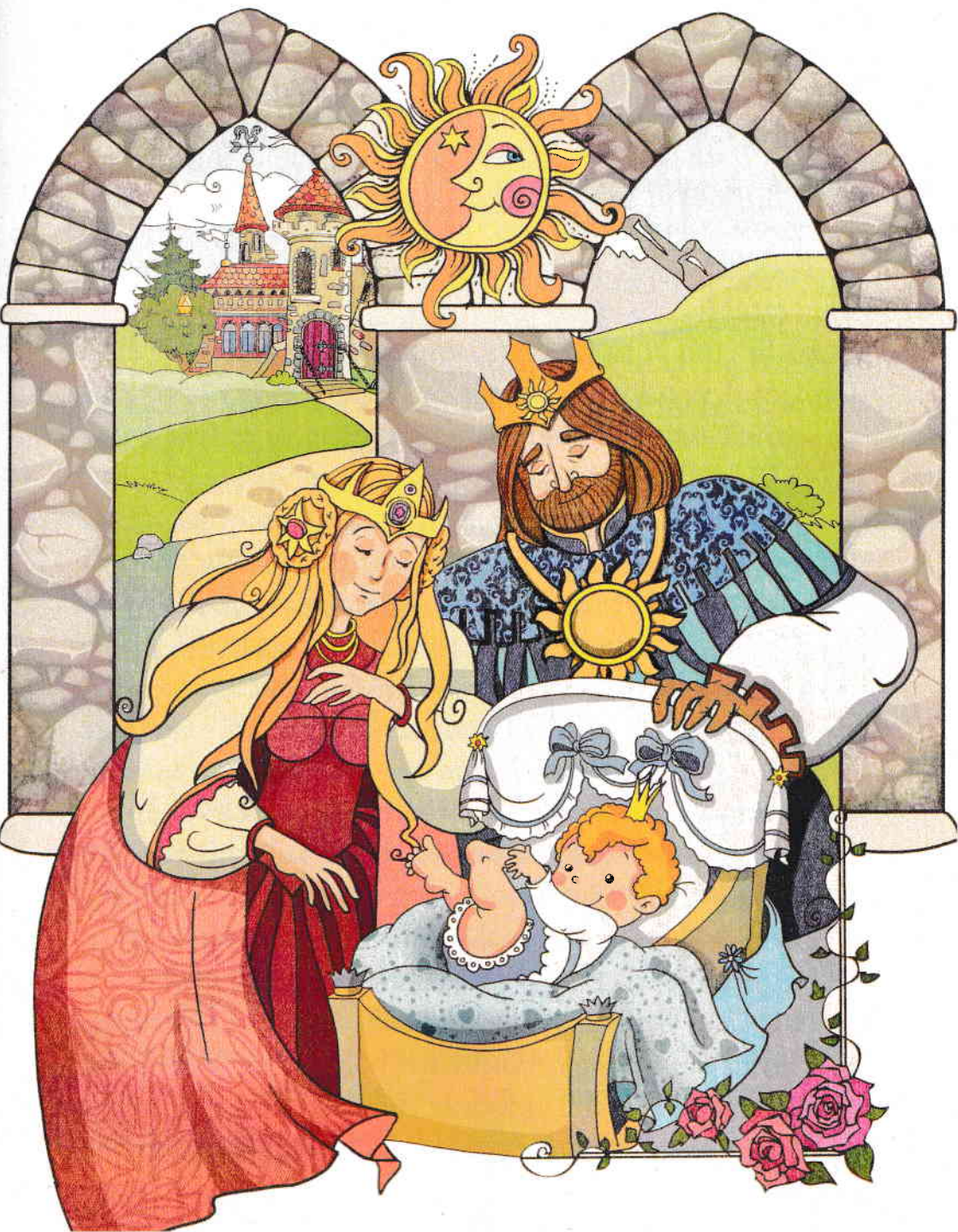
Urlând și înfierând totul în jur, Împăratul Venin pe dată uite-așa chemă spre înfățișare cei mai iscusiți vrăjitori și tâlcuitori din tot ținutul, farmece să-i făurească, viclenii să-i ticluiască, ia fecior de-mpărat s-ademenească. Fiindcă blestem adânc visa Împăratul Venin să arunce asupra lui acum și-n vremurile ce aveau să vină, iar toată bogăția și strălucirea împărăției înmuiate în soare să-i cadă lui supusă. Și uite așa să aibă parte și el de miruire.

Veniră așadar magi și vrăjitoare, care mai de care mai iscusiți, și-și arătară puterile în fața împăratului cum putură mai bine. Greu de spus dacă de mândrie cum că ce puteau face, ori de frica retezării capului, însă toți se întreceau să-i ia ochii împăratului și să fie el cel care găsea calea fericirii acestuia. Că sfetnic de-a dreapta lui le făgăduise Împăratul cel înveninat că îi va face, ori, de nu, aveau să șadă alături de ceilalți ce îndrăzniseră să nu fie pe placul acestuia și din unii doar năluci mai rămăseseră, de făceau împărăția și mai blestemată.

După lungi și lungi încercări, aceea care câștigă întrecerea aceasta nebună fu o vrăjitoare atâta de întunecată, că noapte se făcea când se înfățișa. Mai curând înghițea lumina, nu știu cum, că de văzut pe ea, nici vorbă să o vezi. Așa se-nnegrea totul și-ncepea a vorbi din beznă, de

LBRIS

We know
books

te cutremurai, căci din întunecimea aceea păreau să urle și ecourile celor ce se stinseseră deja. Nu degeaba umbla vorba că-i zicea lumea Negura Noptii. Ei bine, ea făgădui împăratului că avea să pogoare blestemul peste feciorul cel luminos de împărat și așa mai apoi avea ca toată împărăția fericită să cadă la picioarele Împăratului Venin.

— Cu voia ta, stăpâne, mă leg s-aduc aci, în fața ta, pe Feciorul Soare, șuieră Negura Noptii în fața tronului împăratului.

— Și cum ai să faci asta, umbră de fum ce ești? rânji împăratul, potolindu-și un fir ce se apucă să se răzlețească de spaimă singur, că împăratul nici gând să cedeze fricii.

— Cu apă, Împărate, cu apa-n care-l vor scălda pe prunc spre curățire, cum e datina la ei, acolo-mi voi vâri coada. Otravă neagră ce am să picur în ea și precum tuciul se va face pruncul cel strălucitor. Smolit așa, n-are să aibă viața lungă și uite-așa se va zbârci până ce, uscat de tot, într-o mână am să-l țin și la picioarele Măriei Tale îl arunc.

— Îmi place ce aud, vrăjitoareo! În temniță l-oi arunca și peste Împărăția Soarelui iaca așa voi fi mai-mare. Ia, că mă-nvoiesc la ce-mi zici și-ți poruncesc să pornești la drum. Și ține minte ce ai să pățești vorba prinsă dacă ți-o greșești! Nimeni nu-i mai presus de mine aci, nici măcar vrăjitorii.

Pufni și-și turnă în pocal venin verde-vinețiu.

Negura Noptii făcu o plecăciune scurtă și se prelinse cu mantia sa de beznă afară din sala tronului. Numai că sus, pitită după un glob în vârful bolții sălii, o ciocârlie ședea cuminte și asculta tot ce se vorbea. I se strânse inima pe dată ce auzi planul otrăvit al împăratului și se chirci și

mai mult sub povara necuratei urzeli. Cum ieși Negura Noptii din încăpere, se strecură și ea cât putu de ușor, cât să n-o vadă nimeni, pe ferestruica pe unde intrase. În zbor simți cum se-nfig ace usturătoare în aripi, semn că Negura Noptii o zărise când se avântase în înaltul cerului. Nu avea încotro, în ciuda durerii sfâșietoare, trebuia să-și iuțească zbaterea până ce avea să ajungă înapoi la Împăratul Soare și să-i dea degrabă de știre.

Zbură și zbură până ce, cu ultima suflare aproape, ciocârlia căzu pe pervazul ferestrei de unde împărăteasa înălța cântec de bucurie cerului pentru pruncul ce-l adusese pe lume. Pe dată, aceasta încetă să mai cânte și se aplecă deasupra păsării muribunde.

— Ia seama, Mărită Împărăteasă, că mare primejdie te paște, rosti ciocârlia cu ultimele puteri.

— Cum așa, frumoasă pasăre? Ce amenințare să fie peste frumusețe de viață ce-o ducem?

Împărăteasa se spăimântă mai abitir pe măsură ce-și auzea vorbele ieșind pe gură. Nici când nu se mai pomenise așa ceva. Trăiau cu toții în bună rânduială și belșug. Viețile le erau tihnite și niciunul nu cunoscuse necazul.

— D-apăi e așa cum îți zic, căci peste mări și țări și văi întinse, ia că lumea nu-i ca pe aici, senină și cu sufletul cald, cum ne pomenirăm noi și semințiile noastre din moși-strămoși, își rosti ciocârlia gândul. Ci vecin cu noi iată, dar mult, mult hain la suflet se află Împăratul Înveninat. Or, lui nu-i curge sânge cald prin trup, Preamărită împărăteasă, ci șerpi veninoși ce-i urgisesc mințile de și-a pustiit însăși împărăția lui, om cu om. Cum auzi, Măria Ta, așa-i precum zic.